

PRAVEDNIJA EUROPA ZA RADNIKE

ETUC-OV
PROGRAM ZA
EUROPSKE
IZBORE 2019

- 1. Europski izbori – 23.-26. svibnja 2019.** – bit će odlučujući za radnike. Novi Europski parlament ili će Europsku uniju učiniti boljim mjestom ili će potkopati europsku suradnju koja je godinama izgrađivana.
- 2.** Europska konfederacija sindikata (ETUC) – s oko 45 milijuna radnika organiziranih u 90 sindikata iz 38 zemalja – vjeruje kako je pravednija Europa za radnike moguća, na temelju **demokracije i socijalne pravde, kvalitetnih radnih mjesta i većih plaća, socijalno pravedne i poštene tranzicije** prema nisko-ugljičnoj i digitalnoj ekonomiji.
- 3.** Snažnije i raširenije kolektivno pregovaranje – pregovori između sindikata i poslodavaca – socijalni dijalog i radnička participacija u svakoj državi članici EU-a, ključni su za ostvarivanje **pravednije Europe** i više **demokracije**.
- 4.** ETUC poziva sve članove sindikata i sve građane da **glasuju** na europskim izborima, te da glasuju za stranke i kandidate koji podržavaju sindikalne zahtjeve i stvaraju bolju budućnost za muškarce i žene, za mlade i starije u Europi.

KRIZA JE OSTAVILA DUBOKE OŽILJKE

- 5.** Kriza je radnicima ostavila duboke ožiljke. Plaće brojnih radnika danas vrijede manje nego što su vrijedile prije deset godina. Javne usluge drastično su srezane, a prava ljudi smanjena. Brojni radnici tek trebaju osjetiti koristi od sporoga ekonomskog oporavka i pada nezaposlenosti.
- 6.** Razumljivo je da su radnici razočarani. Rastuća nejednakost, nepostojanje sigurnih i dobro plaćenih poslova, neregulirana globalizacija, nedostatak pravednoga i koordiniranoga pristupa EU-a migracijama, te klimatske promjene stvaraju nesigurnost i strah. Europska unija suočava se s reakcijom na mjere štednje i deregulaciju koji su pogoršali posljedice krize za radnike, umirovljenike i mlade. To je potaknulo rast nacionalizma, antieuropskih i ekstremno desnih snaga.

PRAVEDNIJA EUROPA ZA RADNIKE

- 7.** Promjena je moguća. Europa može biti snaga socijalnoga napretka. Nacionalizam ne nudi nikakvo rješenje za probleme s kojima se danas suočavamo – monopol moći i izbjegavanja poreza multinacionalnih kompanija, niskih plaća i siromaštva, klimatskih promjena, zagađenja ili borbe protiv terorizma. EU i države članice imaju moć osigurati da svi dobijemo pravedni udio u bogatstvu kojega pomažemo stvarati.

- 8.** ETUC je od europskih lidera snažno zahtijevao promjenu politika, i već vidimo neka poboljšanja. Nakon snažnoga sindikalnoga pritiska, EU je izradila novi investicijski plan, usvojila „Europski stup socijalnih prava“, predložila nove zakonodavne inicijative za bolje uvjete rada, a ostvaren je i određeni napredak u pogledu održivijih ekonomskih politika. To su važne promjene, iako nisu dovoljne, i EU mora učiniti znatno više – kako bi se postigao novi „socijalni ugovor“ koji svim građanima nudi pravednije društvo s više jednakosti i istinskim prilikama za sve.

DEMOKRACIJA

- 9.** **Demokraciju ugrožavaju ekstremisti** – unutar Europske unije, na našim granicama i izvan njih. ETUC poziva na akciju EU-a kako bi se obranila demokracija i demokratska načela, sindikalna prava i ženska prava, zaštitila vladavina prava, primjenjivala nulta tolerancija za govor mržnje, unaprijedilo demokratsko sudjelovanje i sačuvalo pravo ljudi, sindikata i civilnoga društva na kampanje u javnom interesu.
- 10.** Demokracija mora biti više od samoga glasovanja, te mora podrazumijevati stvarnu uključenost u političke odluke kao i **demokratsku participaciju** u društvu i na radnome mjestu. Nacionalne vlade moraju prestati kriviti EU za loše odluke koje su vlade nametnule izvan okvira europskoga demokratskoga procesa odlučivanja.
- 11.** Zdrav **socijalni dijalog** i učinkovito **kolektivno pregovaranje**, posebno na granskoj razini, ključni su alati ekonomske i socijalne demokracije. Prava radnika da budu informirani, savjetovani, te da sudjeluju u promjenama na radnome mjestu moraju biti osnažena, i kroz europska radnička vijeća.
- 12.** EU mora ugraditi Protokol o socijalnom napretku u Ugovor o EU, kako bi socijalna prava imala prednost pred ekonomskim slobodama.

KVALITETNA RADNA MJESTA I VIŠE PLAĆE

- 13.** Europa treba **nove ekonomske politike** kojima će se potaknuti rast na dobrobit svih, a ne samo nekolicine. Potrebno je provesti progresivne i održive ekonomske reforme, „Semestar“ europske ekonomske politike učiniti poštenim i više socijalnim, ponovno pokrenuti javne i privatne investicije, stvoriti alate za zaštitu radnika od ekonomske krize i šokova. Reforme proračuna EU-a, monetarne unije i donošenja ekonomskih politika moraju osigurati da socijalna pravda ide ruku pod ruku s ekonomskom konkurentnošću.

14. Potrebni su pravedniji i progresivni porezni sustavi za redistribuciju bogatstva, financiranje javnih usluga i socijalne zaštite, te rješavanje socijalnih problema uzrokovanih globalizacijom, dekarbonizacijom i digitalizacijom. Učinkoviti porezni sustavi moraju spriječiti poreznu evaziju i izbjegavanje plaćanja poreza, te oporezivati tvrtke adekvatno i jednako.

15. **Svi radnici u Europi zaslužuju veće plaće**, kako bi se odgovorilo na razlike u plaćama i potaklo održivi rast i konkurentnost. Potrebna nam je bolja raspodjela bogatstva i uzlazna konvergencija plaća za socijalnu pravdu i rješavanje problema rastuće nejednakosti. Neprihvatljivo je da se profit i produktivnost ne dijele s radnicima koji ih stvaraju, posebno u zemljama s niskim plaćama koje su pogođene masovnim odljevom mozgova, što stvara razočarenje u Europsku uniju. Rad jednake vrijednosti trebao bi biti plaćen isto u cijeloj Europi, u svim sektorima, za muškarce i žene.

16. Rješenje – za podizanje plaća i ostvarivanje boljega standarda života i rada za sve – je **kolektivno pregovaranje**: pregovori između poslodavaca i sindikata za pravedne plaće i uvjete rada, posebno na granskoj razini u svakom sektoru i u svakoj zemlji. To zahtijeva europsko i nacionalno zakonodavstvo kako bi se osnažili kapaciteti i snaga socijalnih partnera, omogućilo sklapanje kolektivnih ugovora i njihova provedba u praksi, te povećala njihova pokrivenost.

PRAVEDNE TRANZICIJE

17. Potrebno je upravljati paralelnim tranzicijama prema **nisko-ugličnoj i digitalnoj ekonomiji** kako nitko ne bi bio izostavljen. Nužna je nova industrijska politika EU-a za otvaranje novih radnih mjesta i prilika. Na taj bi se način osiguralo da europsko pravo o tržišnoj utakmici i trgovačko pravo nema prednost nad radničkim, socijalnim i sindikalnim pravima. Više demokracije na radnom mjestu također bi pomoglo ostvarivanju društveno pravednih promjena.

18. To podrazumijeva predviđanje promjena i pomoć radnicima koji su pogođeni **poremećajima i transformacijom radnih mjesta** zbog dekarbonizacije, digitalizacije, automatizacije i globalizacije. Radnici moraju imati pravo glasa kada je riječ o načinima mijenjanja poslova. Radnici moraju dobiti snažnu podršku kada su radna mjesta ugrožena, kroz javne i privatne investicije, socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje, te odgovarajuće politike osposobljavanja.

19. To znači kako je potrebno osigurati da **svi nestandardni i prekarni radnici**, na platformama i u ekonomiji gaža, ali i u tradicionalnijim sektorima, uključujući samozaposlene radnike, mogu imati dostojne plaće, jednaki pristup adekvatnoj socijalnoj zaštiti, te ista prava kao i ostali radnici, uključujući pravo na sindikalno organiziranje i kolektivno pregovaranje.

SOCIJALNA PRAVDA

- 20.** EU mora ponovno izgraditi svoj **socijalni model**, punom provedbom „Europskoga stupa socijalnih prava“ na europskoj i nacionalnoj razini. To mora uključiti pravo na kvalitetno obrazovanje i cjeloživotno učenje, zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, pravedne uvjete rada, sigurno zaposlenje, rodnu jednakost, ravnotežu između privatnog i poslovnog života, te kvalitetne javne usluge. Pristup odgovarajućim sustavima socijalne sigurnosti, pravednim mirovinama, stanovanju i socijalnim uslugama mora biti osiguran za sve, pod jednakim uvjetima u smislu doprinosa i koristi. U svemu ovome nužna je uključenost radnika i njihovih sindikata na svim razinama.
- 21.** Potrebno je upravljati **migracijama** kako bi se zaštitila ljudska prava, a svi ljudi imali jednaki tretman na radu i u društvu, te kako bi se okončalo izrabljivanje. U cijeloj Europi moramo raditi na integraciji i inkluziji migranata, za dobrobit svih. Svim radnicima EU-a i trećih zemalja potrebno je osigurati pravednu mobilnost, a borba protiv socijalnog dampinga mora biti prioritet.
- 22.** **Trgovinske politike EU-a i politike koje se odnose na globalizaciju** moraju biti pravednije i pridavati veće značenje socijalnim pravima, a ne služiti samo interesima multinacionalnih kompanija. EU mora pomoći u provedbi UN-ovih ciljeva održivog razvoja, uključujući okončanje siromaštva, postizanje dostojanstvenoga rada, smanjenje nejednakosti i ostvarivanje rodne jednakosti – u Europi ali i u ostatku svijeta, a ti ciljevi moraju oblikovati sve politike EU-a, „domaće“ i međunarodne.
- 23.** EU treba raditi na jačanju globalne posvećenosti međunarodnoj suradnji, uključujući ,radi očuvanja demokracije, UN i MOR, te na većoj demokraciji ostalih međunarodnih tijela i na promicanju socijalne pravde.

EUROPEAN TRADE UNION CONFEDERATION

WWW.ETUC.ORG

